

**BEMORNING SHIFOKORGA ISHONCHI DAVOLASH SAMARADORLIGINING BOSH
OMILI SIFATIDA**

Salohiddinova G'azalxon

TTA "Pedagogika va psixologiya" kafedrası o'qituvchisi

Eraliyeva Oygul Ilhom qizi

TTA "1-Davolash ishi" yo'nalishi 2-kurs talabasi

7Nurmanova Aziza G'ayrat qizi

TTA "1-Davolash ishi" yo'nalishi 2-kurs talabasi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada bemorning shifokorga bo'lgan ishonchining ahamiyatli jihatlari keltirib o'tilgan. Bemorning shifokorga bo'lgan ishonchi shifokor va bemor o'rtasida ijtimoiy-psixologik munosabatlar va muloqotni o'rnatish shartlaridan biri ekanligi ko'rsatilgan. Bemorning shifokorga bo'lgan ishonch darajasi erkaklar va ayollar o'rtasidagi qiyosiy tahlil qilingan, shifokorga bo'lgan ishonch darajasi va u bilan bog'lanish chastotasi o'rtasidagi bog'liqlik o'rnatilgan.*

Kalit so'zlar: *ishonch, ishonch darajalari, erishilgan ishonch.*

Аннотация: *В данной статье освещены важные аспекты доверия пациента к врачу. Показано, что доверие пациента к врачу является одним из условий установления социально-психологических отношений и общения между врачом и пациентом. Уровень доверия пациента к врачу был проанализирован сравнительно между мужчинами и женщинами, установлена корреляция между уровнем доверия к врачу и частотой контактов с ним.*

Ключевые слова: *доверие, степень доверия, установление доверия.*

Annotation: *This article highlights important aspects of the patient's trust in the doctor. It is shown that the patient's trust in the doctor is one of the conditions for establishing socio-psychological relations and communication between the doctor and the patient. The level of patient's trust in the doctor was analyzed comparatively between men and women, a correlation was established between the level of trust in the doctor and the frequency of contacts with him.*

Key words: *trust, patient - doctor relations.*

Shifokorlar odamlarda alohida ishonchni uyg'otadigan kasblar ro'yxatida birinchi o'rinda turadi. Va bu ajablanarli emas. Yaqinda General Hospital Psychiatry jurnalida chop etilgan tadqiqotga ko'ra, shifokoriga ishonadigan odamlar tezroq tuzalib ketishi aniqlangan. Tadqiqotda turli xil saraton kasalligiga chalingan 119 kishi ishtirok etdi. U boshlanganidan uch oy o'tgach, olimlar shifokoriga ishonchsizlik bilan munosabatda bo'lgan bemorlar nafaqat yomon ruhiy ahvolda, balki jismoniy jihatdan ham yomonlashganini, masalan, kamroq yurganini yoki o'zlariga g'amxo'rlik qilishlarini aniqladilar. O'zini tashlandiq va yolg'iz his qilgan bemorlar shifokorga ishonchsizlik tufayli eng ko'p azob chekishdi.

Shunday qilib, olimlar shifokorga bo'lgan ishonch salomatlik holatiga bevosita bog'liq degan xulosaga kelishdi. Shifokorning so'zlariga ishonadigan bemorlar yangi, eksperimental muolajalarni sinab ko'rishga, retseptlarga ko'proq rioya qilishga, profilaktika va skrining tadqiqotlarining ahamiyatini esga olishga va diabet yoki gipertoniya kabi surunkali kasalliklarni yaxshiroq nazorat qilishga tayyor. Bemorlar tomonidan qayd etilgan davolash muvaffaqiyatsizliklarining deyarli yarmi shifokor ko'rsatmalariga rioya qilmaslik bilan bog'liq. Bu, albatta, kasalxonaga yotqizish xavfini oshiradi va kasallik muddatini uzaytiradi. Boshqa bir tadqiqot bemorning shifokorga bo'lgan ishonchi va ikki haftalik davrda ularning alomatlari bilan nima sodir bo'lishi o'rtasida kichik, ammo statistik jihatdan muhim bog'liqlik borligini aniqladi. Ko'proq ishonch kamroq alomatlarni anglatadi, ammo bu erda ba'zi qo'shimcha omillar ham rol o'ynagan bo'lishi mumkin.

Agar shifokor bemorning muammolariga jiddiy yondashsa, u ishtirok bilan tinglasa va kasallikka qarshi kurashda uning ittifoqchisiga aylansa, shu jumladan bemorni davolash to'g'risida qaror qabul qilish jarayonida bemor unga ishonishga tayyor bo'ladi. Kasbiy malakani baholash qiyinroq, ammo bu yerda siz o'tmish tajribasiga, klinikaning obro'siga, hamkasblar va boshqa bemorlarning tavsiyalariga tayanishingiz mumkin. Shifokor va bemor o'rtasidagi "maqom farqini" sub'ektiv ravishda kamaytiradigan hamma narsa ishonchni oshiradi. Va nima uchun boshqa davolanishni emas, balki aynan shu davolanishni buyurganini xursandchilik bilan aytadigan shifokor uning ko'rsatmalariga rioya qilishga ko'proq tayyor bo'ladi.

Agar sizning shifokoringiz tavsiflangan mezonlarga to'liq javob bermasa, tadqiqotchilarning ta'kidlashicha va ishonchli bo'lmasa, sog'ligingiz uchun qila oladigan eng yaxshi narsa bu ishonishingiz mumkin bo'lgan shifokorni topishdir.

Odamlar o'rtasidagi konstruktiv norasmiy munosabatlarning bevosita asosi bo'lgan ishonch tamoyili ijtimoiy munosabatlarning rasmiylashuvi sharoitida ularning mustaqil va yetarli asosi bo'lishni to'xtatadi. Ijtimoiy jarayonlarni institutsionallashtirish jarayonida huquqiy tartibga solishning me'yoriy tamoyillari odamlar o'rtasidagi rasmiy munosabatlarning asosiga aylanadi. Ishonch hodisasi odamlar o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri bog'liqlikning asosi va huquqiy (yoki shartnomaviy) munosabatlar me'yorlari vositachiligidagi element sifatida qaraladi. Rasmiy (vositachilik) munosabatlarning ko'payishi jarayonida odamlar o'rtasida ishonchsizlik holati yuzaga keladi va ishonch madaniyati o'rniga ishonchsizlik madaniyati paydo bo'ladi. Ko'rsatilgan muammo inson faoliyatining eng muhim sohalaridan biri - tibbiyotda to'liq ochildi. Maqolada zamonaviy tibbiyotda shifokor va bemor o'rtasidagi munosabatlardagi ishonch holati va rolining falsafiy va antropologik talqini berilgan, uning ontologik holati va zamonaviy ijtimoiy-madaniy vaziyatda mavjudlik shakllari aniqlangan. Tadqiqot natijasida, hozirgi vaqtda tibbiyotda axloqiy paradigmaning o'zgarishi sharoitida ishonch fenomeni "shifokor-bemor" munosabatlari modeliga aylantirilayotgani, bu yerda mantiqsiz ishonch o'rnini bosganligi haqidagi xulosaga keldi. Ishonch muammosi odam tibbiy yordamni kutayotgan, ammo mavjud sog'liqni saqlash muassasasi doirasida xizmatni oladigan vaziyatda dolzarbdir.

Zamonaviy tibbiyotda shifokorga bo'lgan ishonchning asosi bemorning xavfsizlikka intilishi bilan bog'liq bo'lgan mantiqsiz ishonch sifatida tan olinishi kerak. Tibbiyotni depersonalizatsiya qilish sharoitida mantiqsiz ishonchni saqlab qolish uchun "shifokor-bemor" munosabatlari modelidagi asoslar va ma'nolarning "o'zgarishi" ni falsafiy tushunish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Jahon sog'liqni saqlash hisoboti. Jeneva: JSST; 2002. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti.
2. Giddens A. Modernity and self-identity: self and society in the late modern age. Cambridge: Polity Press, 1991. 264 p.
3. Chartered psixologlar ma'lumotnomasi. Lester: BPS; 2002. Britaniya Psixologik Jamiyati.
4. Baxtiyarovna, S. D., & Jamshidzoda, B. V. (2022). QOBILIYAT RIVOJLANISHIGA TA'SIR QILUVCHI PSIXOLOGIK OMILLAR. Scientific Impulse, 1(3), 377-380.
5. Baxtiyarovna, S. D. (2022). KASALLIKKA MUNOSABATNI SHAKLLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI PSIXOLOGIK OMILLAR. FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES, 1(11), 70-77.
6. Нарметова, Ю. (2016). Соғлиқни сақлаш тизимида психологик хизматнинг бугунги ҳолати ва истиқболлари.
7. Нарметова, Ю. (2020). Бронхиал астма билан касалланган болаларнинг ўзига хос психологик хусусиятлари.
8. Нарметова, Ю. К. (2022). Психосоматик беморларнинг психоэмоционал хусусиятлари. Integration of science, education and practice. scientific-methodical journal, 3(2), 21-28.
9. Zarnigor, N. (2022). RAHBAR PSIXOLOGIYASI VA UNING MEHNATIGA QO'YILADIGAN TALABLAR. INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(24), 121-125.
10. Назарова, З. (2023). ПСИХОСОМАТИК КАСАЛЛИКЛАРДА ПСИХОКОРРЕКЦИЯ ВА ПСИХОПРОФИЛАКТИКА УСУЛЛАРИ. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(6), 268-272.
11. Olimjonova, Z. B. Q. (2022). МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ YOSHIDAGI BOLALAR EMOTSIONAL SOHASI PSIXOFIZIOLOGIYASINING ASOSIY XUSUSIYATLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(5), 311-315.